

[Statsministeren.]

den samtidige oprettelse af et antal, i forhold til de hidtil kendte, større kommuner, ledet af kommunalbestyrelser, og sammensmeltningen af de to hidtidige landsråd til eet landsråd, fælles foreløbig kun for den grønlandske vestkyst med undtagelse af Thule.

De folkevalgte organer skal fremtidig varetage de opgaver, der ved en af den danske rigsdag vedtaget lov, ved kgl. anordning eller anden gyldig beslutning er henlagt til dem.

Aldersgrænsen for valgret og valgbarhed er forhøjet fra de gældende 22 år til 23 år, men der er iøvrigt ikke foretaget forandringer i bestemmelserne om valgret og valgbarhed, bortset fra at der er foreslået lidt ændrede regler om visse udelukkelsesgrunde.

Med ophævelsen af sysslerådene begrænses de rigsdanskes politiske indflydelse på Grønland fremtidig til den indflydelse, de kan udøve gennem deres valgret og deres mulighed for at blive valgt til de folkevalgte organer.

For dog i passende omfang at stille sagkyndig bistand til rådighed for kommunalbestyrelserne har man i § 17 gjort opmærksom på, at kommunalbestyrelserne kan tilkalde sådan bistand, formentlig navnlig af pædagogisk, lægelig og teknisk karakter.

De foreslåede regler gør ingen ændring i administrationsforholdene for Østgrønland og Nordgrønland, men det er mit håb, at udviklingen, navnlig af de trafikale forbindelser, kan føre med sig indenfor overskuelig tid, at Grønland såvel administrativt som i forhold til landsrådet som folkevalgt repræsentation kan betragtes som en enhed.

Under lovforslagets behandling i folketinget blev spørgsmålet om, i hvilket omfang rigsdagens Grønlandsudvalg bør have forelagt sager, der vedrører Grønlands forhold, drøftet nærmere. Fra udvalgets side blev det her fremhævet, at man var interesseret i, at rigsdagens Grønlandsudvalg til orientering fik forelagt sager, der var af almindelig betydning for Grønlands hele stilling. Denne understregning af rigsdagens Grønlandsudvalgs betydning i det kommende opbygningsarbejde i Grønland stemte ganske overens med min egen opfattelse, og i overensstemmelse hermed fremsatte jeg et ændringsforslag, tiltrådt af udvalget, hvori udvalgets kompetence blev mere klart formuleret.

Endelig vil jeg gerne fremhæve, at Grønlandskommissionen har stillet forslag om, at der ved en kommende ændring af den danske grundlov tilvejebringes mulighed for ad almindelig lovgivningsvej, når tiden dertil måtte være inde, at sikre den grønlandske

befolkning en direkte valgt repræsentation i den danske rigsdag. Jeg kan tilføje, at jeg har henledt forfatningskommissionens opmærksomhed på dette spørgsmål.

Jeg skal derefter sige et par ord om *forslag til lov om de offentlige grønlandske kasser*.

De offentlige grønlandske kasser får i øjeblikket den væsentligste indtægt fra en indhandlingsafgift, der betales af Den kgl. grønlandske Handel og beregnes med 20 pct. af købesummen for de grønlandske produkter, som sammen køber af befolkningen.

I kommissionen har der været enighed om, at tiden nu var inde til at ophæve denne særlige beskatning af produktionen og gå over til et afgiftssystem, der er mere i harmoni med de veje, ad hvilke man iøvrigt andetsteds tilvejebringer indtægter for det offentlige.

I overensstemmelse hermed giver lovforslaget hjemmel for at erstatte indhandlingsafgiften med afgifter på visse forbrugsvarer, og det overlades til landsrådet som bevilgende myndighed at fordele de indtægter, der herved fremkommer, på de enkelte kommuner på grundlag af en årlig budgetlægning.

Med hensyn til *forslag til lov om kirken i Grønland* skal jeg bemærke, at der ikke ved dette forslag sigtes på væsentligere ændringer i de nugældende regler for den grønlandske kirke.

Af nyt i forslaget bør jeg måske fremhæve, at det fremtidig vil være muligt at ansætte en kateket alene til lærergerning, forsåvidt han måtte ønske at være fritaget for den gejstlige gerning. Den samme persons varetagelse af kirkelige og skolemæssige funktioner vil dog fortsat være praktisk, navnlig på de mindre pladser.

Endvidere foreslås oprettelse af en særlig provsteret i Grønland samt de fornødne organer til at varetage tilsynet med de kirkelige bygninger.

Forsåvidt angår *forslag til lov om skolevæsenet i Grønland*, skal jeg fremhæve nogle enkelte af de vigtigste ændringer i den grønlandske skole, som tilsigtes gennemført med forslaget.

Det er af stor betydning, at ledelsen af den vigtige udvikling indenfor skolearbejdet lægges i hænderne på lærere med en egentlig pædagogisk uddannelse. Der stilles derfor forslag om ansættelse af en skoledirektør, der helt kan hellige sig den opgave centralt at tilrettelægge skoleundervisningen, medens den lokale ledelse af skolerne tænkes henlagt til lærere med egentlig pædagogisk uddannelse.

Som et særlig vigtigt led til fremme af en